

[Statsministeren.]

en varm og levende følelse af, at det er her, de hører hjemme.

Hans Hansen: § 1 i det foreliggende lovforslag, der bestemmer, at dansk-islandsk forbundslov ophæves, må siges at være en registrering af en snart lidt ældre kendsgerning. Det er snart 6 år siden, at det islandske alting besluttede at ophæve den dansk-islandske forbundslov. For dem, der kendte lidt til forholdene i Island og var fortrolige med islændingenes selvstændighedsfølelse, kom ophævelsen af forbundspagten vel ikke som nogen overraskelse. Der var sikkert mange, som havde formodning om, at forbundsloven af 1918 var sidste fase i det omtrent 600-årige samvirke mellem Island og Danmark. Men selvom forbundslovens ophævelse ikke kan siges at være kommet helt uventet, så måtte vi beklage, at den kom på et tidspunkt, da Danmark var et besat land, hvor vi havde en regering og en rigsdag, der var frataget retten til at fungere. Der var derfor på dette tidspunkt ingen mulighed for på lige fod at foretage de fornødne forhandlinger om en række spørgsmål, som var af betydelig interesse i de to lande, bl. a. det i § 2 i det foreliggende lovforslag omhandlede gensidige statsborgerretlige forhold. Men også på andre områder, således med hensyn til det færøske fiskeris interesser, ville det have været rimeligt, om der ved forbundspagten ophævelse kunne have været optaget forhandlinger og afsluttet overenskomst. Som den højtærede statsminister udtalte, har man efter Danmarks befrielse optaget sådanne forhandlinger ved møder i København og Reykjavik, og lovforslagets §§ 2 og 3 er resultatet af disse forhandlinger.

Jeg sagde før, at det var ønsket om selvstændighed, der havde medført beslutningen om ophævelsen af forbundspagten, men islændingene har i den tid, der er gået, vist, at de nok vil være selvstændige, men de har tillige vist, at de ikke ønsker at isolere sig, idet de på mange områder har vist deres vilje til samarbejde med Danmark og de øvrige nordiske lande. Island føler sig stadig som en virksom medarbejder i nordisk samarbejde. Det er derfor fejlagtigt at tro, at ophævelsen af forbundsloven skulle have skabt varig uvenlighed og bitterhed mellem de to folk. Jeg finder grund til at nævne islændingenes store gæstfrihed ved den nordiske parlamentariske konference i Island i 1947. For os, der var med til dette nordiske møde — der var jo flere medlemmer af det høje ting, som var med i

den danske delegation — vil islændingenes venlighed og gæstfrihed altid stå som et smukt minde.

Med disse bemærkninger skal jeg på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag til en hurtig og velvillig behandling og til vedtagelse i det høje ting.

Hauch: Da vi her i landet under besættelsen i 1944 fik meddelelse om, at man i Island havde taget skridt til fuldstændig afløsning af forbindelsen med Danmark, vakte det vel nok i adskillige kredse nogen beklagelse, at adskillelsen fandt sted under sådanne forhold og på et tidspunkt, da det ikke var muligt at føre egentlige forhandlinger derom. Når jeg siger dette, er det ikke som udtryk for, at man indenfor den gruppe, jeg har den ære at tilhøre, har haft noget som helst ønske om at fastholde en forbindelse med Island, som islændingene ikke selv måtte ønske og ikke selv måtte føle sig tilfredsstillt med. Vi beklagede dengang, at adskillelsen formede sig på en så voldsom måde, som man må sige den gjorde, idet vi var afskåret fra at føre egentlige forhandlinger med hinanden.

Jeg har haft lejlighed til at færdes i Island i 1930, altså før der i hvert fald officielt var tanke i Island om, at man burde afbryde forbindelsen, men under dette besøg, hvor jeg talte med mange af de ledende folk deroppe, lå der trods den høflige venlighed, som vi må indrømme vi mødte, et tryk, som man ikke kunne tage fejl af i bedømmelsen af, hvordan fremtiden ville forme sig med hensyn til forholdet mellem Island og Danmark. Der var en dybtfølt trang hos islændingene til at få selvstændigheden fastslået på den måde, som det skete i 1944. Jeg har haft lejlighed til også at være i Island på et senere tidspunkt, efter at forbindelsen mellem Danmark og Island var brudt, og jeg må sige, at det indtryk, jeg fik ved denne lejlighed, bekræftede den opfattelse hos mig, at islændingene ganske vist ønskede at være selvstændige, at være sig selv, men de ønskede ikke at være sig selv nok. Vi fik i 1947 en levende fornemmelse af, at de i virkeligheden ønskede at bevare, både kulturelt og i andre henseender, en vedblivende forbindelse med Danmark og med de andre nordiske lande, og man tør derfor sige, at den udvikling, der her har fundet sted, bør vi henedefra — jeg tror også, det er tilfældet — kunne hilse med glæde og med tilfredshed. Jeg håber, at forholdene i fremtiden må forme sig således mellem Danmark og Island, at vi har en følelse af, at Island føler sig knyttet til os